

**ЛИСТА ДРЖАВА, ОРГАНИЗАЦИЈА И ДРУГИХ СУБЈЕКТА КОЈЕ СЕ
НАЛАЗЕ ПОД РЕЖИМОМ САНКЦИЈА У СКЛАДУ СА РЕЛЕВАНТНИМ
РЕЗОЛУЦИЈАМА УСВОЈЕНИМ ОД СТРАНЕ САВЕТА БЕЗБЕДНОСТИ
УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА**

Државе/организације
Гвинеја Бисао
Демократска Народна Република Кореја
Демократска Република Конго
Ирак
Иран
ИДИЛ, Ал Каида, Талибани и повезана физичка и правна лица
Јемен
Јужни Судан
Либан
Либија
Сомалија
Судан (Дарфур регија)
Хаити
Централноафричка Република

**Државе/организације су наведене по азбучном реду*

ГВИНЕЈА БИСАО

Савет безбедности УН је маја 2012. године усвојио Резолуцију [2048](#) (2012) која представља одговор на унутрашња догађања у Гвинеји Бисао. Наиме, након војног удара, што је резултирало уклањањем са власти тадашњег привременог председника Переире, дошло је до наглог погоршања унутрашње ситуације у овој земљи. Резолуцијом 2048 (2012) уведена је забрана путовања (travelban) једанаесторици војних лидера који су организовали пуч.

Иако је бивши министар финансија Хосе Марио Ваз победио на председничким изборима одржаним у мају 2014. године (први одржани избори након пуча 2012. године), Гвинеја Бисао је остала под режимом санкција услед нестабилне ситуације у земљи. За више информације кликните [овде](#) и [овде](#).

ДЕМОКРАТСКА НАРОДНА РЕПУБЛИКА КОРЕЈА

Савет безбедности УН је октобра 2006. године усвојио Резолуцију [1718](#) (2006) као одговор на активности званичних власти ДНР Кореје у вези са развојем нуклеарног програма, које нису биле у складу са одредбама Уговора о забрани ширења нуклеарног оружја ([NPT](#)), а из којег је ДНРК иступила 2003. године. Овом резолуцијом се, између осталог, уводи ембарго на трговину основним конвенционалним наоружањем (тенкови, оклопна возила, артиљерија великог калибра, борбени авиони и хеликоптери итд.) и балистичким ракетама, као и резервним деловима и материјалима неопходним за њихову производњу и одржавање.

Поред ових забрана, овај пакет мера обухватио је и замрзавање имовине и забрану путовања физичким и правним лицима (именованим од стране Комитета за примену санкција према ДНР Кореји) повезаним са развојем севернокорејског нуклеарног

програма, као и забрану извоза луксузне робе у ДНР Кореју. Новом Резолуцијом [1874](#) (2009), коју је Савет безбедности УН усвојио јуна 2009. године, оформљен је Панел експерата за имплементацију санкција према ДНРК. Поред тога, постојеће санкције су проширене, обухвативши тако све врсте наоружања изузев малокалибарског и лаког (Small Arms and Light Weapons-SALW). Ипак, и ова врста наоружања (SALW) обухваћена је режимом забране на било који вид трансфера у складу са Резолуцијом [2270](#) из фебруара 2016. године, која је усвојена као одговор на нуклеарну пробу коју је ДНР Кореја извела јануара 2016. године. Наведеном резолуцијом су појачане и финансијске мере против званичника ДНР Кореје и повезаних ентитета, ембарго на испоруке угља, минерала и горива, као и проширена листа луксузне робе којој је забрањен извоз у ову земљу. Ове мере су додатно пооштрене у новембру исте године Резолуцијом [2321](#) (2016) Савета безбедности УН којом су, између осталог, постављена нова ограничења на испоруке угља, минерала и горива, као и пооштрене мере ограничавања које се односе на поморски саобраћај. Након нове две балистичке пробе које је званични Пјонгјанг извео у јулу 2017. године, Савет безбедности УН је 5. августа једногласно усвојио Резолуцију [2371](#) (2017), којом је поново ојачан режим санкција према ДНР Кореји. Овом резолуцијом се ДНР Кореји забрањује да снабдева, продаје или врши трансфер угља, гвожђа, гвоздене руде, морских плодова, олова и оловне руде у друге земље. Уз то, државама чланицама УН забрањено је отварање нових заједничких компанија и удружења са ентитетима и појединцима из ДНРК, као и проширење постојећих заједничких инвестиција путем улагања.

Као одговор на тестирање термонуклеарне бомбе од стране ДНРК (2. септембра 2017. г.), Савет безбедности УН једногласно је 11. септембра 2017. године усвојио Резолуцију [2375](#) (2017), која је у постојећи режим санкција СБ УН, укључила забрану снабдевања, продаје и преноса природног гаса, као и рафинираних нафтних деривата, у количинама од преко 500.000 барела (у почетном периоду од три месеца – од 1. октобра 2017. до 31. децембра 2017. године), и преко 2 милиона барела годишње (од 01. јануара 2018. године). ДНРК је уведена и забрана извоза текстилних производа, а додатно је проширена и листа појединаца и ентитета на које се примењују мере забране путовања и замрзавања финансијских средстава. Такође, имајући у виду да су финансијска средства севернокорејских држављана запослених у иностранству често коришћена за подршку нуклеарном програму ДНРК, поменутом резолуцијом је успостављена забрана издавања додатних радних дозвола за севернокорејске држављане, сем у изузетним случајевима које одобри Комитет СБ успостављен Резолуцијом 1718 (2006). Санкције су додатно пооштрене 22. децембра 2017. године Резолуцијом [2397](#) (2017) СБ УН, а резолуцијом [2680](#) (2023) мандат Панела експерата продужен до 30. априла 2024. године. Након тога, мандат Панела експерата није даље продужен због вета РФ. За више информација кликните [овде](#) и [овде](#).

ДЕМОКРАТСКА РЕПУБЛИКА КОНГО

Услед унутрашњих догађаја у ДР Конго (оружано насиље у провинцијама Итури, Јужни и Северни Киву, као и илегална експлоатација природних ресурса), Савет безбедности УН усвојио је Резолуцију [1493](#) (2003) јуна 2003. године као одговор на ова дешавања. Ова резолуција је позвала државе региона да спрече директну и индиректну помоћ (пре свега војну и финансијску) покретима и оружаним групама које делују на територији ДР Конга. Резолуцијом [1596](#) (2005) Савета безбедности УН од априла 2005. године пооштрена је ембарго на извоз наоружања "било ком примаоцу на територији ДР Конго", с тим да су испоруке оружја и војне опреме дозвољене званичним безбедносним

снагама ДР Конга под одређеним условима и ограничењима. Успостављена је и забрана финансијског пословања, као и забрана путовања за појединце именоване од стране Комитета за санкције уведене према ДР Конго, у складу са критеријумима наведеним у Резолуцији.

Ове забране су редовно продужаване до 2008. године, када је усвојена Резолуција [1807](#) (2008) Савета безбедности УН којом су укинута сва ограничења на извоз наоружања за потребе владиних снага. Резолуцијом [2360](#) (2017) Савета безбедности УН од 21. јуна 2017. године додатно су проширени критеријуми за утврђивање санкција, како би обухватиле појединце и субјекте који се баве или пружају подршку за дела која укључују планирање, усмеравање, помагање или учествовање у нападима на Мултинационалну операцију УН у ДР Конго (MONUSCO) или на особље Уједињених нација. Резолуцијом [2666](#) (2022) Савета безбедности УН, мандат мисије MONUSCO продужен је до 20. децембра 2023. године. Савет безбедности УН је 27. јуна 2024. године усвојио Резолуцију [2738](#) (2024), којом су продужене санкције на извоз наоружања и војне опреме усвојене резолуцијама СБ УН [2293](#) (2016), [2360](#) (2017), [2582](#) (2021) и [2641](#) (2022) до 01. јула 2025. године. Мандат Групе експерата продужен је до 01. августа 2025. године. Резолуцијом [2667](#) (2022) СБ УН укинута је обавеза да државе чланице обавесте Комитет о било којој пошиљци оружја и пратећег материјала за ДР Конго, или било каквом пружању помоћи, савета или обуке у вези са војним активностима у ДР Конго, а које су усмерене на владине снаге. Резолуцијом [2783](#) (2025) СБ УН режим санкција продужен је до 01. јула 2026. године, док је мандат Панела експерата продужен до 01. августа 2026. године. За више информација кликните [овде](#) и [овде](#).

ИРАК

Савет Безбедности УН, у различитим облицима, примењује више видова санкција према Ираку које су на снази од 1990. године. Наиме, као одговор међународне заједнице на војне активности Ирака према Кувајту, Савет безбедности УН је усвојио Резолуцију [661](#) (1990) којом је уведен свеобухватни ембарго према Ираку. Нове санкције су уведене Резолуцијама [1483](#) (2003) и [1546](#) (2004) којима је модификован већ постојећи систем санкција.

У складу са овим резолуцијама, дозвољен је извоз наоружања за потребе Владе Ирака, уз поштовање одговарајуће процедуре. То подразумева да потврду крајњег корисника (EUC) мора да потпише искључиво председник Владе Ирака. И даље су на снази мере у вези са замрзавањем имовине и финансијских средстава појединим лицима, посебно бившим сарадницима, корпорацијама и агенцијама повезаним са бившим режимом Садама Хусеина. За више информација кликните [овде](#) и [овде](#).

ИРАН

У складу са Заједничким свеобухватним планом акције (Joint Comprehensive Plan of Action - [JCPOA](#)) који је закључен у Бечу 14. јула 2015. године између Ирана, ЕУ и П5+1 (Кина, Француска, Немачка, Русија, Уједињено Краљевство и Сједињена Америчке Државе) Савет безбедности УН је 20. јула 2015. године усвојио Резолуцију [2231](#) (2015), којом је потврђен JCPOA.

Пошто је Међународна агенција за атомску енергију (IAEA) званично потврдила да је Иран предузео кључне кораке да ограничи свој нуклеарни програм и увео појачан

надзор и тиме испунио обавезе наведене у JCPOA, створени су услови за отпочињање тзв. Дана имплементације, који представља почетак примене Резолуције 2231 (2015).

Резолуцијом 2231 (2015) Ирану су укинуте економске и финансијске санкције које су уведене резолуцијама [1737](#) (2006), [1747](#) (2007), [1803](#) (2008), [1835](#) (2008), [1929](#) (2010) и [2224](#) (2015).

Истовремено је престао са радом Комитет Савета безбедности УН за праћење примене санкција према Ирану, као и Панел експерата.

Савет безбедности УН је овластио Шпанију, у функцији последње председавајуће Комитета СБ УН за праћење примене санкција према Исламској Републици Иран, да настави мониторинг у контексту спровођења поменутог споразума.

Резолуцијом 2231 (2015) Савета безбедности УН, Исламској Републици Иран се укидају економске и финансијске санкције, уз задржавање одређених изузетака. Ти изузеци су садржани у Анексу Б Резолуције 2231 (2015), који садржи сет рестриктивних мера, као и рокова, у којима би ове мере забране и даље остајале на снази а обухватале су мере забране трансфера свих врста конвенционалног наоружања наведених у регистру УН о конвенционалном наоружању (све врсте борбених тенкова, оклопних возила, артиљеријских система великог калибра, борбених авиона, јуришних хеликоптера, ратних бродова, ракета или ракетних система); забране снабдевања финансијским ресурсима, услугама, саветима, пружањем техничке обуке, као и других услуга и помоћи.

Пет година након ступања JCPOA на снагу (18. октобра 2020.), мере из Анекса Б су престале да важе, што значи да Иран може поново да врши увоз и извоз наоружања/војне опреме.

Активности у вези са мерама које се односе на процес обogaћивања уранијума и процес прераде тешке воде (материјали, опрема, роба и технологија са листе артикала садржаних у [INFCIRC/254/Rev.9/Part1](#) и [INFCIRC/254/Rev.7/Part2](#), као и оних са тзв. Trigger-листе) остају под мониторингом УН, односно IAEA и остају на снази у наредних десет година од ступања на снагу JCPOA, осим уколико IAEA, а потом и Савет безбедности УН, раније не констатују да је Исламска Република Иран испунила све обавезе из JCPOA.

Мере забране за предузимање било какве активности која је у вези са способношћу производње балистичких ракета које могу да преносе нуклеарно оружје, укључујући лансирања коришћењем технологије балистичких ракета (мере забране финансирања, пружања техничке помоћи и обуке, инвестирања, брокеринга и др.) остају на снази осам година од ступања на снагу JCPOA, осим уколико IAEA, а потом и Савет безбедности УН, раније не констатују да је Исламска Република Иран испунила све обавезе из JCPOA. Активности у вези са забранама из ове тачке могу се реализовати једино уколико их претходно одобри Савет безбедности УН на појединачној бази (case by case).

Мере замрзавања имовине и економских средстава, као и финансијских забрана за лица са листе коју је утврдио и допунио Комитет СБ УН успостављен за праћење санкција према Ирану у складу са Резолуцијом 1737 (2006) остају на снази осам година од ступања на снагу JCPOA, осим уколико IAEA, а потом и Савет безбедности УН, раније не констатују да је Исламска Република Иран испунила све обавезе из JCPOA.

Мере забране путовања за лица са листе коју је утврдио и допунио Комитет СБ УН успостављен за праћење санкција према Ирану у складу са Резолуцијом 1737 (2006) остају на снази пет година од ступања на снагу JCPOA, осим уколико IAEA, а потом и Савет безбедности УН, раније не констатују да је Исламска Република Иран испунила све обавезе из JCPOA.

Унилатералним изласком САД из ЈСРОА 2016. године и увођењем санкција Ирану, опстанак споразума ЈСРОА је доведен у питање. Упркос чињеници да све остале потписнице Споразума подржавају споразум, САД су запретиле економским санкцијама свим државама које одржавају економске односе са Ираном. Након убиства иранског генерала К. Солејманија од стране САД, Иран је најавио да ће постепено да се удаљава од придржавања одредаба наведеног Споразума. САД су покушале да покрену процедуру поновног увођења свих санкција Ирану у оквиру тзв. „Snapback“ механизма, садржаног у резолуцији 2231, међутим тај предлог није усвојен током гласања у СБ УН 14. августа 2020. године. Остале потписнице Споразума су става да САД не могу да покрећу механизме из ЈСРОА, узимајући у обзир да нису више његов део. Е-3 (ВБ, Француска и Немачка), ће наставити да примењују своје санкције на извоз наоружања и војне опреме према Ирану у оквиру санкција ЕУ.

Међутим, након што је генерални директор МААЕ Р.Гроси на Конференцији о спровођењу УН Оквирне конвенције о климатским променама (United Nations Framework Convention on Climate Change-COP29), одржаној 11-22. новембра 2024. године у Бакуу, изјавио да нема доказа да Иран ради на производњи нуклеарног наоружања, али да и даље постоји низ нерешених питања из Споразума НПТ о заштитним мерама, поново почиње да се говори о могућности покретања тзв. снелбек механизма. На предлог Е3 (ВБ, Француска и Немачка), 21. новембра 2024. године, Савет гувернера МААЕ доноси резолуцију, у којој се, између осталог, налаже да МААЕ до пролећа 2025. сачини ванредни свеобухватни Извештај о иранском нуклеарном програму, поред редовних тромесечних извештаја. Е3 су 11. децембра 2024, у писму председавајућем СБ УН, обавестиле да су спремне да покрену наведени механизам уколико се потврди да Иран не испуњава своје обавезе из ЈСРОА. Активности у том смислу су интензивирани, будући да је крајњи рок за покретање механизма крај октобра 2025.г, када престаје важност ЈСРОА и од када Иран нема више било какве обавезе у складу са нуклеарним споразумом. У том светлу, на захтев Француске, Грчке, Панаме, Р.Кореје, УК и САД, 12. марта 2025. је одржана ванредна седница СБ УН о иранском нуклеарном програму, што је изазвало негативну реакцију Ирана. Након тога се одржавају преговори и са ЕУ, али и посредно, преко Омана, са САД. Међутим, 12. јуна 2025. долази до изненадног напада Израела на Иран и дванаестодневног рата који је престао уз налог председника САД. Иако су и након тога настављени разговори Ирана и Е3, Е3 су 28. августа 2025. обавестиле председавајућег СБ УН и генералног секретара УН да због неиспуњавања обавеза Ирана из ЈСРОА, покрећу тзв. снелбек, на шта је Иран оштро реаговао. Најавио је напуштање NPT, потпуно прекидање сарадње са МААЕ и свих преговора са Е3 и САД о свом нуклеарном програму. Након тога је 26. септембра 2025. године одржана седница СБ УН посвећена разматрању предлога резолуције поднетог од стране РФ и Кине, којим би се на шест месеци продужило важење резолуције 2231 (2015) до 18. априла 2026. године, са могућношћу даљег продужавања. Предлог резолуције није усвојен, будући да су за предлог гласале само четири чланице (Алжир, Кина, Пакистан и РФ).

Секретаријат УН је 27. септембра 2025. доставио свим чланицама ноту, којом обавештава да су у складу са поступком утврђеним у параграфима 11 и 12 резолуције СБ УН [2231](#) (2015), од 27. септембра све одредбе резолуција [1696](#) (2006), [1737](#) (2006), [1747](#) (2007), [1803](#) (2008), [1835](#) (2008), [1929](#) (2010), поново у примени на исти начин као што су се примењивале пре усвајања резолуције [2231](#) (2015). Сходно томе је и листа санкција коју води Комитет СБ УН успостављен у складу са резолуцијом [1737](#) (2006) поново успостављена, те да укључује 43 особе и 78 ентитета који су били на листи пре усвајања резолуције [2231](#) (2015). За више информација кликните [овде](#) и [овде](#).

ИДИЛ, АЛ КАИДА, ТАЛИБАНИ И ПОВЕЗАНА ФИЗИЧКА И ПРАВНА ЛИЦА У ВЕЗИ СА РЕЗОЛУЦИЈОМ 1267 СБУН

Савет безбедности УН је октобра 1999. године усвојио Резолуцију [1267](#) (1999) којом је успоставио финансијски и ваздушни ембарго над областима под контролом талибана у Авганистану. Резолуција [1333](#) (2000) од децембра 2000. године проширила је листу лица којима се замрзава имовина и односи се пре свега на лидере Ал Каиде, као и на њихове сараднике. Такође су уведене санкције на увоз и извоз оружја на територијама које контролишу исламски фундаменталисти. Савет безбедности УН је јануара 2002. године усвојио Резолуцију [1390](#) (2002) којом је укинута до тада активан ваздушни ембарго над територијом Авганистана. Ова резолуција увела је забрану путовања (travelban) лицима са листе коју је усвојио Комитет за санкције основан за праћење примене Резолуције 1267 (1999), а такође су оснажене финансијске санкције према талибанима, Ал Каиди и њиховим сарадницима. Резолуција 1390 (2002) је додатно поштрила ембарго на продају и достављање оружја талибанима, Ал Каиди, као и физичким и правним лицима повезаним са овим организацијама, укључујући и забрану испоруке овим ентитетима не само на територији Авганистана, већ и на било коју другу област у којој они делују.

Резолуцијом [1988](#) (2011) успостављен је нови Комитет за санкције који се односи на појединце и ентитете и друге групе које сарађују са талибанима. Услед развоја ситуације на терену, Савет безбедности УН усвојио је Резолуцију [2170](#) (2014) у складу са којом се мере забрана из претходно поменутих резолуција примењују и према Исламској држави у Ираку и Леванту (ИДИЛ/Даеш) и Ал Нусра фронту у Сирији. Резолуцијом Савета безбедности УН [2253](#) (2015) од децембра 2015. године Комитет за санкције у вези са Резолуцијом 1267 (1999) преименован је у Комитет за праћење санкција према ИДИЛ (Даеш) и Ал Каиди. Најновијом Резолуцијом [2610](#) (2021) су потврђене и појачане мере против ИДИЛ, Ал Каиде и других физичких и правних лица који предузимају терористичке акције и угрожавају животе и мир, а то су: замрзавање финансијских средстава, забрана путовања, забрана снабдевања наоружањем, утврђена је листа критеријума за санкције, као и критеријуми за скидање са листе за санкције и изузетке од санкција, док је одређен термин за следећи извештај ГС до 31. јануара 2022, а онда сваких 6 месеци, са прилогом Counter-Terrorism Executive Directorate (CTED), а у сарадњи са Мониторинг тимом и другим релевантним субјектима УН. Преглед наведених мера биће поново разматран за 30 месеци или раније, ако је потребно, са могућношћу њиховог појачавања. Санкције против појединаца, група или ентитета који сарађују са талибанима угрожавајући мир, стабилност и безбедност Авганистана додатно су поштрене Резолуцијом СБУН [2255](#) (2015), што је потврђено и Резолуцијом СБ УН [2734](#) (2024), којом је на тридесет и шест месеци продужен мандат Тима за аналитичку подршку и праћење санкција (Analytical Support and Sanctions Monitoring Team-“Monitoring Team”), успостављен ранијим резолуцијама. За више информација кликните [овде](#) и [овде](#).

ЈЕМЕН

Услед погоршане безбедносне ситуације и унутрашњих конфликта у овој земљи, Савет безбедности УН увео је фебруара 2014. године низ мера ограничења, које се односе пре свега на замрзавање имовине и забрану путовања физичким и правним лицима, у складу са Резолуцијом [2140](#) (2014). Ове мере забране односе се на лица која учествују у делима која угрожавају мир, безбедност и стабилност Јемена. Оне су даље

прошириване, укључујући и забрану извоза наоружања, на основу Резолуције [2216](#) (2015) од априла 2015. године. Увођење забране на извоз наоружања је мера која је усмерена против побуњеничких формација Хута који су марта исте године започели оружану побуну против председника Хадија. Санкције су продужене Резолуцијом [2402](#) (2018), а последњи пут Резолуцијом [2758](#) (2024) и тренутно су на снази до 15. новембра 2025. године. Мандат Панела експерата је продужен до 15. децембра 2025. године. За више информација кликните [овде](#) и [овде](#).

ЈУЖНИ СУДАН

Политички сукоби, до којих је дошло у Јужном Судану након проглашења независности 2011. године, а који су резултирали погибијом великог броја цивила и појавом више од два милиона избеглица, имао је за последицу усвајање Резолуције [2206](#) (2015) у марту 2015. године. Усвајање ове резолуције представља одговор међународне заједнице на кршење људских права и погоршање хуманитарне ситуације у Јужном Судану. Резолуцијом [2206](#) (2015) Савет безбедности УН је основао Комитет за надгледање забране путовања и замрзавања имовине наметнутих појединцима и ентитетима означеним у складу са критеријумима за уврштавање на листу наведеним у параграфима 6 до 8 резолуције. Истом резолуцијом, Савет је основао Панел стручњака који ће помоћи Комитету за санкције у његовом раду. Резолуцијом [2428](#) (2018), Савет је такође затражио од Комитета да прати поштовање ембарга на оружје уведеног Јужном Судану. У 2023. години, мандат Комитета основаног у складу са резолуцијом 2206 (2015) у вези са Јужним Суданом остао је непромењен. У својој резолуцији [2683](#) (2023), Савет је продужио мандат Панела стручњака до 1. јула 2024. године и затражио од Панела да доставља периодичне извештаје. Савет је поновио свој захтев Секретаријату да укључи неопходну стручност за родна питања у Панел и охрабрио Панел да интегрисе род као међусекторско питање у своју истрагу и извештавање. Савет је додатно охрабрио благовремену размену информација између UNMISS-а и Панела експерата и затражили од Мисије да помогне Комитету и Панелу, у оквиру свог мандата и могућности. Последњом резолуцијом [2781](#) (2025) потврђене су и продужене раније утврђене санкције до 31. маја 2026, а мандат Панела експерата је продужен до 1. јула 2026. године. За више информација кликните [овде](#) и [овде](#).

ЛИБАН

Након терористичког напада у Бејруту 14. фебруара 2005. године, у којем је убијен либански премијер Рафик Харири, Савет безбедности је усвојио Резолуцију [1636](#) (2005), којом је лицима одговорним за наведени напад уведена забрана путовања, као и замрзавање имовине. Поред ове резолуције, Савет безбедности усвојио је Резолуцију [1701](#) (2006) августа 2006. године, након једномесечног сукоба између Хезболаха и израелских снага. Овом резолуцијом је успостављен ембарго на извоз наоружања, пратеће техничке и логистичке подршке које могу бити намењене за невладине снаге у Либану. Извоз у Либан је могуће реализовати само уколико постоји сагласност Владе Либана или мировних снага УН стационираних у овој земљи (UNIFIL). Ове санкције су представљале део ширег пакета мера у циљу помоћи либанским властима да успоставе пуни суверенитет над својом територијом и распореде војнике на југ земље, након повлачења израелских снага. За више информација кликните [овде](#) и [овде](#).

ЛИБИЈА

Савет безбедности УН је у складу са Резолуцијом [1970](#) (2011), која је усвојена фебруара 2011. године, увео свеобухватне санкције према Либији (забрана извоза наоружања, замрзавање имовине и финансијских средстава одређеним физичким и правним субјектима, посебно оним који су били у тесној вези са тадашњим лидером Либије, Муамером ел Гадафијем, као и забрана путовања његовим најближим сарадницима и члановима породице). Основан је Комитет за примену санкција, а у складу са Резолуцијом [1973](#) (2011) од марта исте године и Панел експерата. У међувремену је Савет безбедности усвојио више других резолуција у складу са којима су неке санкције ублажене, па поново пооштрене. У складу са Резолуцијом [2095](#) (2013), усвојеном у марту 2013. године, ублажене су одредбе у вези са забраном извоза наоружања у Либију, с тим што је извоз био дозвољен, али уз претходну сагласност Комитета за праћење примене санкција према Либији. Услед ескалације сукоба у овој земљи у августу 2014. године, Савет безбедности УН усвојио је Резолуцију [2174](#) (2014) којом је поновно пооштрен режим извозне контроле наоружања у Либију, а који се не може реализовати без сагласности Комитета.

Нове мере пооштравања режима извоза наоружања у Либију усвојене су у циљу спречавања прекомерног нагомилавања оружја у тој земљи. Панел експерата за Либију и Комитет за праћење примене санкција према овој земљи су у својим препорукама државама чланицама УН од 22. октобра 2015. године подсетили на важећи ембарго на извоз наоружања и војне опреме у Либију и позвали све државе чланице УН да обавесте Панел експерата и Комитето својим евентуалним сазнањима о илегалним токовима наоружања и војне опреме у ову земљу. Резолуцијом Савета безбедности УН [2278](#) (2016) од марта 2016. године продужен је мандат Панелу експерата за Либију, пооштрен је мониторинг над спровођењем забране извоза наоружања и војне опреме у Либију, оснажене су безбедносне процедуре неопходне како би се осигурало да раније испоручено наоружање у Либију не падне у руке екстремистичких група, као и раније усвојене мере о појачаној инспекцији извоза сирове нафте у складу са Резолуцијом [2146](#) (2014), што остаје на снази до 30. октобра 2023. године по резолуцији [2644](#) (2022). У јуну 2016. године Савет безбедности УН усвојио је Резолуцију [2292](#) (2016) којом су државе чланице овлашћене да на отвореном мору код Либије врше инспекцију пловила за које се основано сумња да крше ембарго на оружје. Такође, овом резолуцијом се државама чланицама омогућава да заплене и униште илегалне товарије оружја и муниције пронађене током инспекције. Санкције Либији су обновљене 16. јануара 2025. године, када је продужен мандат Панела експерата до 15. маја 2026. године, усвајањем Резолуције [2769](#) (2025). Последњом резолуцијом [2780](#) (2025) од 29. маја 2025. године продужен је и ембарго на оружје. За више информација кликните [овде](#) и [овде](#).

СОМАЛИЈА

Сомалија се под различитим обимом санкција налази од јануара 1992. године, када је Савет безбедности УН усвојио Резолуцију [733](#) (1992). Овом резолуцијом је уведен ембарго на извоз наоружања на читавој територији Сомалије. Новом Резолуцијом [1744](#) (2007) од фебруара 2007. године, Савет безбедности УН је ограничио ембарго на извоз наоружања за потребе невладиних снага и истовремено дозволио испоруке наоружања и војне опреме намењених искључиво владиним трупима, тј. у циљу развоја сомалијских безбедносних институција. За реализацију извоза у складу са Резолуцијом [1744](#) (2007) потребно је одобрење Комитета УН за праћење примене санкција према

Сомалији. Резолуцијом [1844](#) (2008) Савет безбедности УН је проширио санкције према овој земљи, уводећи нове - као што су замрзавање имовине и забрана путовања за физичка и правна лица која се налазе на листи коју је успоставио Комитет.

Нове измене у ограничењима санкција и процедури дефинисане су у резолуцијама [2093](#) (2013) и [2111](#) (2013) које је Савет безбедности УН усвојио марта, односно јула, 2013. године. Измене су се односиле на ново ублажавање ограничавања и поједностављење процедуре у вези са набавком наоружања потребним за снабдевање Владе Сомалије, док је ембарго на испоруке оружја невладиним снагама у целости задржан.

Додатне рестриктивне мере прецизирају одређене врсте наоружања попут ракета земља-ваздух, наоружања калибра већег од 14.7mm и минобацача калибра већег од 82mm, против тенковских навођеног оружја и муниције за ово оружје, пуњења и направе посебно дизајниране или модификоване за војну употребу, мине и повезани материјали, нишанске справе са ноћним режимом, различити облици крила за авионе модификована за војну употребу, пловила и амфибијска возила произведена или модификована за војну употребу, борбена средства из Категорије IV Регистра УН за конвенционално оружје за које је Влади и даље неопходно одобрење Комитета за санкције. Ембарго је продужен на годину дана новембра 2016. године Резолуцијом [2317](#) (2016), а након тога продужаван сваке наредне године, последњи пут Резолуцијом [2607](#) (2021), којом се потврђују раније санкције без навођења датума истека. Резолуцијом [2662](#) (2022) Савет Безбедности УН је обновио режим санкција и прецизирано за које наоружање и војну опрему је потребно одобрење Комитета (Анекс А), а за које је потребна нотификација Комитету (Анекс Б). Додатне рестриктивне мере се уводе за компоненте за импровизоване експлозивне направе (Анекс Ц).

Резолуцијом [2713](#) (2023) Савет Безбедности УН је одлучио да обнови санкције према Ал-Шабабу и другим актерима који намеравају да наруше мир и безбедност у Сомалији и региону. Са тим циљем се позивају државе да предузму неопходне мере да спрече све испоруке оружја, муниције и војне опреме у Сомалију, укључујући забрану финансирања свих набавки и испорука оружја, муниције и војне опреме, осим у случају када су крајњи корисници: Влада Сомалије, Сомалијска национална армија, Национална обавештајно-безбедносна агенција, Сомалијске националне полицијске снаге и Сомалијски притворски корпус. Резолуцијом [2714](#) (2023) потврђена је одлука Савета Безбедности УН о укидању санкција на наоружање, муницију и војну опрему у случају када је крајњи корисник Влада Сомалије. Резолуцијом [2776](#) (2025) Савет Безбедности УН је продужио важење режима санкција до 13. децембра 2025. године, а мандат Панела експерата до 13. јануара 2026. године. За више информација кликните [овде](#) и [овде](#).

СУДАН (РЕГИОН ДАРФУР)

Савет безбедности УН усвојио је јула 2004. године Резолуцију [1556](#) (2004), која представља одговор међународне заједнице на кршење људских права и погоршање хуманитарне ситуације у региону Дарфура (Судан). Поменутом резолуцијом, уведена је забрана (ембарго) снабдевања оружјем свих невладиних оружаних група у овом региону Судана. Ове санкције су додатно проширене на основу Резолуције [1591](#) (2005) на све учеснике дарфурског хуманитарног споразума о прекиду ватре (потписаног априла 2004. године), којом су обухваћене и суданске власти. Резолуцијом 1591 је, такође, установљен Комитет Савета безбедности УН за праћење примене санкција према Судану (Дарфур). Овај комитет је надлежан за праћење примене забране извоза наоружања, као и за одлучивање о замрзавању имовине и забрани путовања физичким и

правним лицима на основу критеријума наведених у Резолуцији. Такође, Комитет разматра и захтеве суданских власти за евентуално премештање војних средстава у Дарфуру. Резолуцијом [1945](#) (2010) од 14. октобра 2010. године поновљена је обавеза забране извоза наоружања и војне опреме у Судан (регион Дарфур). Последњи пут су санкције продужене резолуцијом [2791](#) (2025), којом је за још годину дана продужен режим санкција из резолуције 1591, укључујући циљане санкције и ембарго на оружје, са роком важења до 12. септембра 2026. Истом резолуцијом је и мандат Панела експерата из резолуције [2772](#) (2025) продужен до 12. октобра 2026. године. За више информација кликните [овде](#) и [овде](#).

ХАИТИ

Савет безбедности УН усвојио је 21. октобра 2022. године Резолуцију [2653 \(2022\)](#) којом је успоставио режим међународних санкција Хаитију, уводећи циљани ембарго на оружје, забрану путовања и замрзавање имовине појединцима и субјектима који су одређени за такве мере, а који су одговорни или су саучесници у акцијама које угрожавају мир, безбедност или стабилност Хаитија.

Једногласно усвајајући резолуцију 2653 (2022), Савет безбедности УН је одлучио да оснује Комитет Савета безбедности који ће бити састављен од представника свих 15 чланица Савета безбедности УН, а који ће, између осталих задатака, пратити и спровођење мера забране путовања, замрзавања имовине и ембарга на оружје које су уведене појединцима и субјектима које је одредио Комитет, пратити информације у вези са њима и одређивати појединце и субјекте који ће бити предмет наведених мера.

Резолуцијом 2653 (2022) од генералног секретара је затражено да, у консултацији са Комитетом, оформи групу од четири експерта, на период од 13 месеци, тзв. Панел експерата, који ће помоћи Комитету у извршавању мандата.

Резолуцијом [2752 \(2024\)](#) Савет Безбедности је одлучио да продужи режим међународних рестриктивних мера до 18. октобра 2025. године, као и да снабдевање, продаја или трансфер оружја и сродног материјала, или пружање сродне помоћи, обуке особљу УН или мисији коју су овластиле УН или безбедносној јединици која делује под командом Владе Хаитија, које је намењено за употребу од стране или у координацији са тим ентитетима и намењеној искључиво за унапређење циљева мира и стабилности на Хаитију. За више информација кликните [овде](#) и [овде](#).

ЦЕНТРАЛНОАФРИЧКА РЕПУБЛИКА

Централноафричка Република (ЦАР) налази се под режимом међународних санкција у складу са Резолуцијом [2127](#) (2013) коју је Савет безбедности УН усвојио децембра 2013. године. Усвајање ове резолуције представља одговор УН на нагло погоршање унутрашње ситуације у ЦАР које је манифестовано порастом насиља и распрострањеним кршењем људских права широм земље. У складу са Резолуцијом 2127 (2013) уведена је забрана испоруке оружја и војне опреме, осим уколико су намењене званичним безбедносним снагама ове државе. Резолуцијом [2134](#) (2014) од јануара 2014. године проширене су санкције Централноафричкој Републици одлуком о замрзавању имовине и финансијских средстава физичким и правним лицима која се налазе на листи дефинисаној од стране Комитета за примену санкција према ЦАР. Ембарго је временски ограничен и стога се стално продужава, последњи пут резолуцијом [2693](#) (2023), која је била на снази до 31. јула 2024. године.

Савет безбедности УН је 30. јула 2024. године укинуо ембарго на оружје владиним снагама Централноафричке Републике (ЦАР), истовремено позивајући све нације да предузму све неопходне мере да спрече директно или индиректно снабдевање свих врста оружја и пратећег материјала оружаним групама које делују тамо. Једногласно усвајајући резолуцију [2745](#) (2024), Савет безбедности је такође овластио државе чланице да „заплене, региструју и одложе“ забрањене предмете – оружје и муницију, војна возила и опрему, паравојну опрему и резервне делове – намењене наоружаним групама и повезаним појединцима који делују у ЦАР. Од држава чланица се тражи да обавесте Комитет за санкције ЦАР у року од 30 дана од одлагања таквих предмета.

Савет безбедности је такође продужио мандат Панела експерата, који подржава Комитет за санкције ЦАР, до августа 2025. године. Савет је такође „изразио [своју] намеру“ да преиспита мандат Комисије и предузме одговарајуће мере у вези са његовим даљим продужењем најкасније до 31. јула 2025. 15 амбасадора је такође затражило од Комисије да „посвети посебну пажњу“ анализи мрежа илегалне транснационалне трговине које настављају да финансирају и снабдевају наоружане групе у ЦАР и претњи у вези са експлозивним убојним средствима. Комисија је дужна да достави средњорочни извештај до 31. јануара 2025. године, коначни извештај до 15. јуна 2025. и ажуриране информације о напретку по потреби. На седници СБ УН, одржаној 29. јула 2025. године, једногласно је усвојена резолуција [2789](#) (2025) којом се до 31. јула 2026. године продужава санкциони режим усмерен на оружане групе и појединце који делују у ЦАР и подривају мир. Резолуцијом се продужава забрана продаје, испоруке и преноса оружја и сродне војне опреме недржавним актерима у ЦАР; продужавају мере замрзавања имовине и забране путовања лицима која крше мир; продужава мандат Панела експерата до 31. августа 2026. године. Режим не обухвата Владу ЦАР и њене снаге безбедности, за које је ембарго укинут 2024. године резолуцијом 2745 (2024). За више информација кликните [овде](#).